

Hotărârea CNCD privind anunțul „Exclus naționalitate maghiară”

Hotărârea nr. 748 din 16.12.2013

Dosar nr.: 8A/2013 conexas cu dosar 770/2013

Petiția nr.: 17697/07.11.2013 conexasă cu petiția nr. 17782/11.11.2013

Petent: Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (CNCD), Uniunea Democrată Maghiară din România (UDMR) Satu Mare

Reclamat: Nistor Laura Larisa, Ziarul „Informația Zilei”

Obiect: anunț pentru angajare ce cuprinde condiții discriminatorii

I. Numele și domiciliul părților

I.1. Numele și sediul petentului

1.1. CNCD, cu sediul în Piața Valter Mărăcineanu, nr. 1-3, sector 1, București

1.2. UDMR Satu Mare, cu sediul în Satu Mare, str. Mihai Viteazu, nr.10, jud. Satu Mare

I.2. Numele și sediul reclamatului

2.1. Nistor Laura Larisa [...]

2.2. Ziarul Informația Zilei [...]

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

2.1. Autosesizarea vizează anunțul de angajare publicat în Ziarul „informația zilei”, ce cuprinde următoarele condiții: „Angajăm vânzătoare pentru bijuterie, de preferat cu experiență în muncă, persoană tânără, aspect fizic plăcut. Exclus naționalitate maghiară”.

III. Procedura de citare

3.1. În temeiul art. 20 alin. (4) din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și combaterea tuturor formelor de discriminare, republicată, Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

3.2. Prin adresele nr. 18274/29.11.2013 au fost citate părțile. Părțile au fost citate pentru termenul stabilit de Consiliu, la data de 16.12.2013. La termen părțile nu s-au prezentat.

IV. Susținerile părților

4.1. Susținerile UDMR Satu Mare

4.1.1. Petenta solicită CNCD constatarea faptei de discriminare săvârșită și sancționarea reclamațiilor.

4.2. Susținerile reclamatului

4.2.1. Reclamata, SC Solpress SRL, susține că nu-și asumă sub nicio formă conținutul anunțurilor formulate de către orice doritor.

Societatea susține că nu poate și nici nu dorește să cenzureze anunțurile formulate de către cetățeni, într-o atare situație putând fi chiar acuzați de discriminare, de către potențiali clienți nemulțumiți de o astfel de politică editorială.

4.2.2. Prin urmare, reclamata susține că nu i se poate imputa săvârșirea contravenției constând în aceea că ar fi refuzat angajarea în muncă a unei persoane pe motiv că aceasta este de naționalitate maghiară.

4.2.3. Dimpotrivă, societatea susține că nu a desfășurat și nu desfășoară practici discriminatorii referitoare la persoane de naționalitate maghiară, actualmente în cadrul acesteia fiind angajate un nr. de 65 persoane care aparțin acestei naționalități, dintr-un total de 148 angajați.

V. Motivele de fapt și de drept

5.1. Pe cale de excepție, Colegiul director va analiza excepția lipsei calității procesuale pasive, invocată de ziarul care a publicat anunțul.

Colegiul director urmează să respingă excepția invocată, întrucât Ziarul are obligația să verifice dacă conținutul anunțurilor pe care le publică sunt conforme cu legislația în vigoare.

5.2. În fapt, Colegiul reține condițiile impuse prin anunțul de angajare, publicat în Ziarul „Informația zilei”, anume: „persoană tânără, aspect fizic plăcut. Exclus naționalitate maghiară”.

5.3. În drept, Colegiul Director se raportează la Curtea Europeană a Drepturilor Omului, care, legat de art. 14 privind interzicerea discriminării, a apreciat că diferența de tratament devine discriminare, în sensul art. 14 din Convenție, atunci când se induc distincții între situații analoge și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă. Instanța europeană a decis în mod constant că pentru ca o asemenea încălcare să se producă „trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoge sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nicio justificare obiectivă sau rezonabilă (a se vedea CEDH, 18 februarie 1991, *Fredin c. Suede*, parag. 60, 23 iunie 1993; *Hoffman c. Austria*, parag. 31, 28 septembrie 1995, *Spadea et Scalabrino c. Italia*, 22 octombrie 1996 *Stubbings et autres c. Royaume-Uni*, parag. 75)

De asemenea, Colegiul director va analiza condițiile de angajare raportat la prevederile art. 2 alin. (1), (4) și (6), art. 7 alin. (2) și art. 15 din O.G. nr. 137/2000, republicată.

Astfel, potrivit prevederilor art. 2 din O.G. nr. 137/2000, republicată și actualizată, „prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”.

Prevederile art. 2 alin. (4) din același act normativ definesc „orice comportament activ ori pasiv care, prin efectele pe care le generează, favorizează sau defavorizează nejustificat ori supune unui tratament injust sau degradant o persoană, un grup de persoane sau o comunitate față de alte persoane, grupuri de persoane sau comunități atrage răspunderea contravențională conform prezentei ordonanțe, dacă nu intră sub incidența legii penale”.

Aliniatul 6 din același articol prevede că: „orice deosebire, excludere, restricție sau preferință bazată pe două sau mai multe criterii prevăzute la alin. (1) constituie circumstanță agravantă la stabilirea răspunderii contravenționale dacă una sau mai multe dintre componentele acesteia nu intră sub incidența legii penale”.

Potrivit art. 7 alin. (2), constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, condiționarea ocupării unui post prin anunț sau concurs, lansat de angajator ori de reprezentantul acestuia, de apartenența la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată, de vârstă, de sexul sau orientarea sexuală, respectiv de convingerile candidaților, cu excepția situației prevăzute la art. 2 alin. (9).

Potrivit art. 15 „Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist-șovină, de instigare la ură rasială sau națională, ori acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia”.

Trebuie precizat că Directiva 2000/78/CE de creare a unui cadru general în favoarea egalității de tratament, în ceea ce privește încadrarea în muncă și ocuparea forței de muncă, precum și Directiva 2000/43/CE a Consiliului din 29 iunie 2000 de punere în aplicare a principiului egalității de tratament între persoane, fără deosebire de rasă sau origine etnică, în art. 4, prevăd ca Statele membre pot prevedea, în ceea ce privește accesul la încadrarea în muncă, „că o diferență de tratament care se bazează pe o caracteristică legată de origine rasială sau etnică, religie sau convingere, dizabilitate, vârstă sau orientare sexuală nu constituie discriminare când, dată fiind natura activităților profesionale specifice în cauză sau contextul în care sunt desfășurate, o asemenea caracteristică constituie o cerință profesională veritabilă și determinantă, cu condiția ca obiectivul să fie legitim, iar cerința să fie proporțională”.

Este cunoscut că O.G. nr. 137/2000, astfel cum a fost amendată prin Legea nr. 324/2006, a transpus prevederile celor două Directive. Astfel, cerințele impuse de angajator corelativ postului de vânzătoare bijuterie, în prezenta speță, trebuie analizate sub incidența unor caracteristici profesionale veritabile și determinate în sensul unor cerințe ocupaționale specifice.

5.4. Având în vedere situația de fapt și prevederile legale incidente, Colegiul director reține că aceste condiții impuse de persoana angajatoare nu constituie o cerință profesională veritabilă și determinantă, obiectivul fiind nelegitim. Persoana care a dat anunțul de angajare a precizat foarte clar că dorește o persoană tânără, cu un aspect fizic plăcut și exclus de naționalitate maghiară. Astfel, aceste criteriile/cerințele impuse printr-un astfel de anunț încalcă dreptul la muncă al persoanelor care nu se încadrează într-o anumită limită de vârstă, apreciată de persoana care face angajare ca fiind o categorie tânără, al persoanelor care au naționalitatea maghiară, deși procentul persoanelor de naționalitate maghiară este semnificativ în județul Satu Mare, precum și al persoanelor care nu au un aspect fizic plăcut, o altă categorie apreciată de persoana în cauză ca fiind importantă.

Pe lângă excluderea posibilității persoanelor mai în vârstă și de naționalitate maghiară de a obține un loc de muncă, condițiile impuse lezează și demnitatea persoanelor care nu se încadrează în categoria celor „cu aspect fizic plăcut”. După cum bine se știe, sunt persoane care suferă de obezitate și care nu se încadrează în această categorie. Prin urmare, aceste persoane nu vor avea niciodată șanse reale să se angajeze, atâta timp cât există astfel de anunțuri care descurajează. Acest gen de anunțuri jignesc persoanele care nu îndeplinesc anumite standarde fizice, legat de greutate, înălțime etc.

În ceea ce privește Ziarul, așa cum arătam în motivarea respingerii excepției lipsei calității procesuale pasive, Colegiul director reține că justificarea acestuia de a publica toate anunțurile

formulate de către cetățeni, pentru a nu fi acuzați de discriminare, nu este rezonabilă și nici obiectivă. În prezenta speță nu se face vorbire de refuzul de a publica un anunț, ci de cuprinsul unui anunț, care trebuie verificat. În acest sens, se reține cu titlu de exemplu un presupus anunț prin care viața unui om este pusă în pericol. Ziarul nu va observa nici conținutul unui astfel de anunț?

Prin urmare, Ziarul are obligația și posibilitatea de a verifica conținutul anunțurilor pe care le publică. Acest model de anunțuri trebuie atent urmărite/ supravegheate și eliminate, în vederea evitării situațiilor în cauză.

Prin comportamentul pasiv al publicației [art. 2 alin. (4) din O.G. nr. 137/2000, republicată și actualizată], respectiv de a nu verifica conținutul acestui anunț, s-au creat efecte care favorizează ori defavorizează nejustificat o persoană, un grup de persoane ori o comunitate, respectiv persoanele de naționalitate maghiară, ori mai în vârstă sau care nu au un aspect fizic plăcut și care doreau să aplice pentru acest loc de muncă, dar care nu au avut posibilitatea nici măcar de a se prezenta la un interviu, fiind descurajate de anunț.

5.5. Având în vedere cele de mai sus, Colegiul director reține în sarcina reclamatei Nistor Larisa fapta săvârșită prin încălcarea prevederilor art. 2 alin. (1) și (6) coroborat cu art. 7 alin. (2) și art. 15 din O.G. nr. 137/2000, republicată, iar în sarcina Ziarului fapta încadrată la art. 2 alin. (4) coroborat cu prevederile art. 15 din același act normativ.

5.6. Se mai impune precizarea, conform căreia pentru sancționarea faptelor de discriminare, Colegiul director are în vedere prevederile directivelor Uniunii Europene în domeniu, care solicită statelor membre ale Uniunii Europene aplicarea de sancțiuni efective, proporționale și descurajante. Proporționalitatea se poate asigura prin acordarea graduală a amenzi, în funcție de gravitatea faptei, între limitele stabilite de lege.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu unanimitate de voturi ale membrilor prezenți la ședință,

Colegiul director hotărăște:

- 1.** Respingerea excepției lipsei calității procesuale pasive a Ziarului „Informația Zilei”;
- 2.** Aspectele reținute în prezenta speță, intră sub incidența prevederilor art. 2 alin. (1), (4) și (6), art. 7 alin. (2) și art. 15 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată și actualizată;
- 3.** Sancționarea reclamatei Nistor Laura Larisa cu amendă contravențională în cuantum de 3.000 lei, în conformitate cu prevederile art. 2 alin. (11) și art. 26 alin. (1) din O.G. nr. 137/2000 coroborat cu art. 8 alin. (4) din O.G. nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, cu modificările și completările ulterioare;
- 4.** Sancționarea Ziarului „Informația Zilei”, prin editorul SC Solpress SRL, cu amendă contravențională în cuantum de 2000 lei, în conformitate cu prevederile art. 2 alin. (11) și art. 26 alin. (1) din O.G. nr. 137/2000 coroborat cu art. 8 alin. (3) din O.G. nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, cu modificările și completările ulterioare;
- 5.** De asemenea, în conformitate cu prevederile art. 26 alin. (1¹) din O.G. nr. 137/2000, republicată, Ziarul va publica în mass-media un rezumat al hotărârii în speță;
- 6.** O copie a hotărârii se va transmite părților.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință: Asztalos Csaba Ferenc, Beretzi Theodora, Cazacul Ioana, Haller Istvan, Panfile Anamaria, Vasile Alexandru Vasile, Stanciu Claudia Sorina.